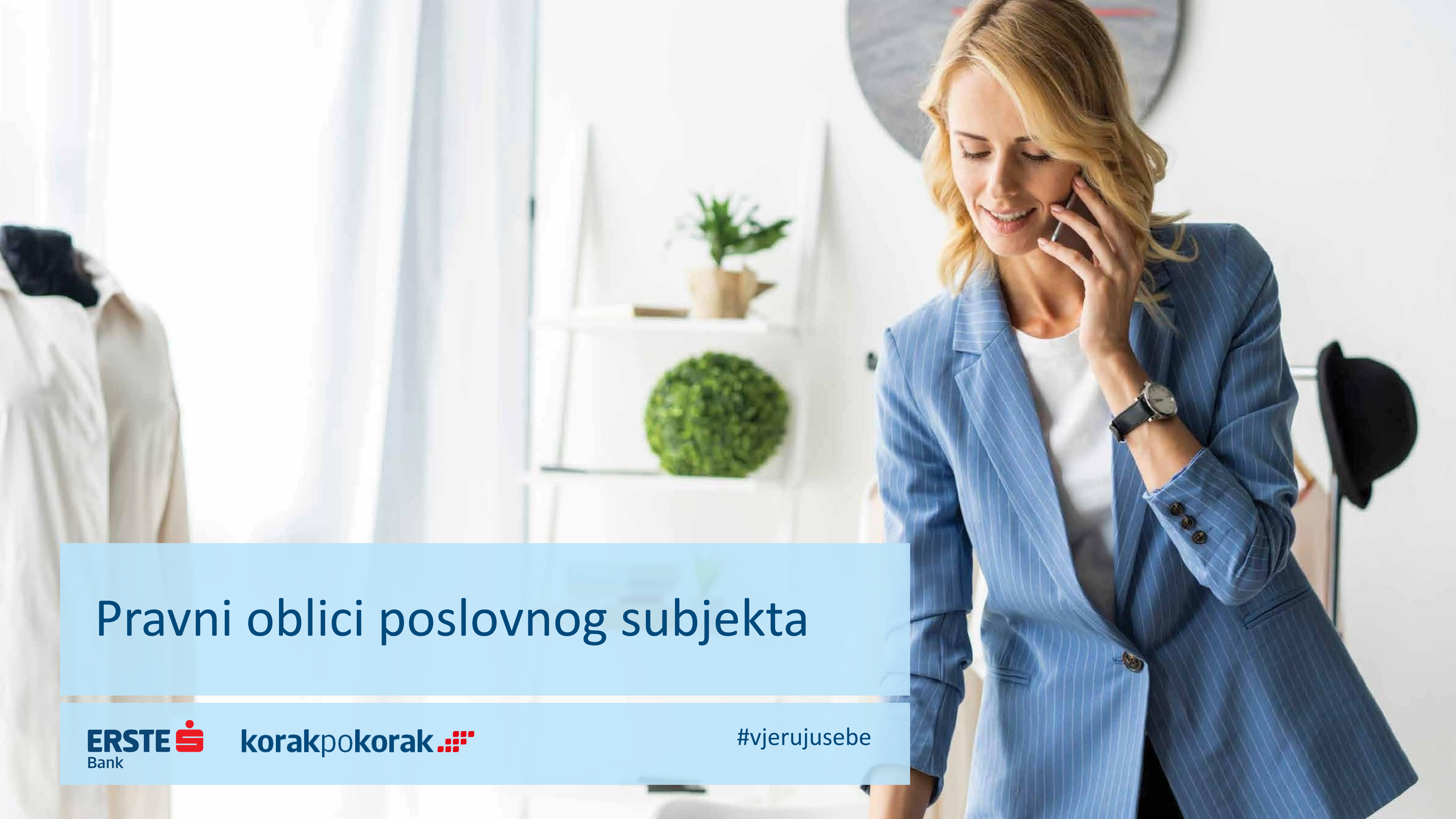

Pravni oblici poslovnog subjekta

| Sadržaj

Pravni oblici	2
Kriteriji za izbor oblika organizacije	3
Obrt	4
Društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.)	9
Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.)	12
Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG)	14

Pravni oblici

Pravni oblik poslovnog subjekta jedna je od prvih i osnovnih stvari koju je potrebno utvrditi nakon odluke o ulasku u poduzetničke vode, a predstavlja najčešći izazov s kojim se poduzetnici početnici suočavaju prije početka poslovanja.

Prilikom donošenja odluke bitno je dobro se informirati i zatražiti savjet stručnih osoba (primjerice, računovođe, poreznog savjetnika, pravnika...), ali odluku svakako treba donijeti samostalno na temelju dobivenih informacija.

Najčešći pravni oblici registriranja djelatnosti:

obrt

društvo s
ograničenom
odgovornošću
(d.o.o.)

jednostavno
društvo s
ograničenom
odgovornošću
(j.d.o.o.)

obiteljsko
poljoprivredno
gospodarstvo
(OPG)

Kriteriji za izbor oblika organizacije

Izbor pravnog oblika poslovnog subjekta ovisi o sljedećim faktorima:

- *zakonskim i podzakonskim aktima, troškovima otvaranja i zatvaranja*
- *načinu vođenja poslovnih knjiga*
- *poreznim obvezama*
- *složenosti organizacije*
- *želji da poslužete sami ili s partnerom te*
- *pitanju oko namirenja obveza koje tvrtka napravi.*

Uzmite u obzir sve prednosti i mane, ali imajte na umu da se poslovanje tvrtke, njezini vlasnici i okolnosti na tržištu neprestano mijenjaju tijekom vremena, kao i da tvrtka napreduje i da vam oblik pravnog subjekta koji vam odgovara danas možda neće odgovarati u budućnosti.

Treba redovito preispitivati oblike organizacije tvrtke u skladu s poslovnim potrebama.

|Obrt

U skladu sa Zakonom o obrtu, obrt se definira kao samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti, u svoje ime i za svoj račun, koji vodi fizička osoba sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom, ili pružanjem usluga na tržištu.

Obrtnik je fizička osoba na čiji se OIB registrira obrt te koja odgovara za sve nastale obveze svojom ukupnom imovinom.

U obrtu je dopušteno obavljati sve gospodarske djelatnosti koje nisu zabranjene zakonom.

Ograničavajući faktor pri registraciji za neke djelatnosti stručna je sprema. To su tzv. vezani obrti, za čije je obavljanje neophodno imati odgovarajuću stručnu sprema, položen ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit (popis vezanih obrta nalazi se u Pravilniku o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica (NN 42/08)).

Ako poduzetnik nema odgovarajuću sprema i obrazovanje, postoji nekoliko mogućnosti za registraciju obrta:

- *zapošljavanje osobe s odgovarajućom stručnom spremom na puno radno vrijeme*
- *ako imate visoku ili višu stručnu sprema i ako ona odgovara djelatnosti, potrebno je zatražiti mišljenje Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, koje vam može odobriti registraciju*
- *ako nemate položen majstorski ispit, možete ga položiti do trenutka osnivanja ili u roku od tri godine od dana upisa u obrtni registar u slučaju da je sjedište obrta na području određenom Zakonom o područjima posebne državne skrbi, Zakonom o brdsko-planinskim područjima ili Zakonom o otocima.*

Osim vezanih obrta, razlikujemo još slobodne i povlaštene obrte:

Slobodni obrti

Za registraciju i poslovanje slobodnih obrta nije potrebna određena stručna sprema, položen ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit.

Povlašteni obrt

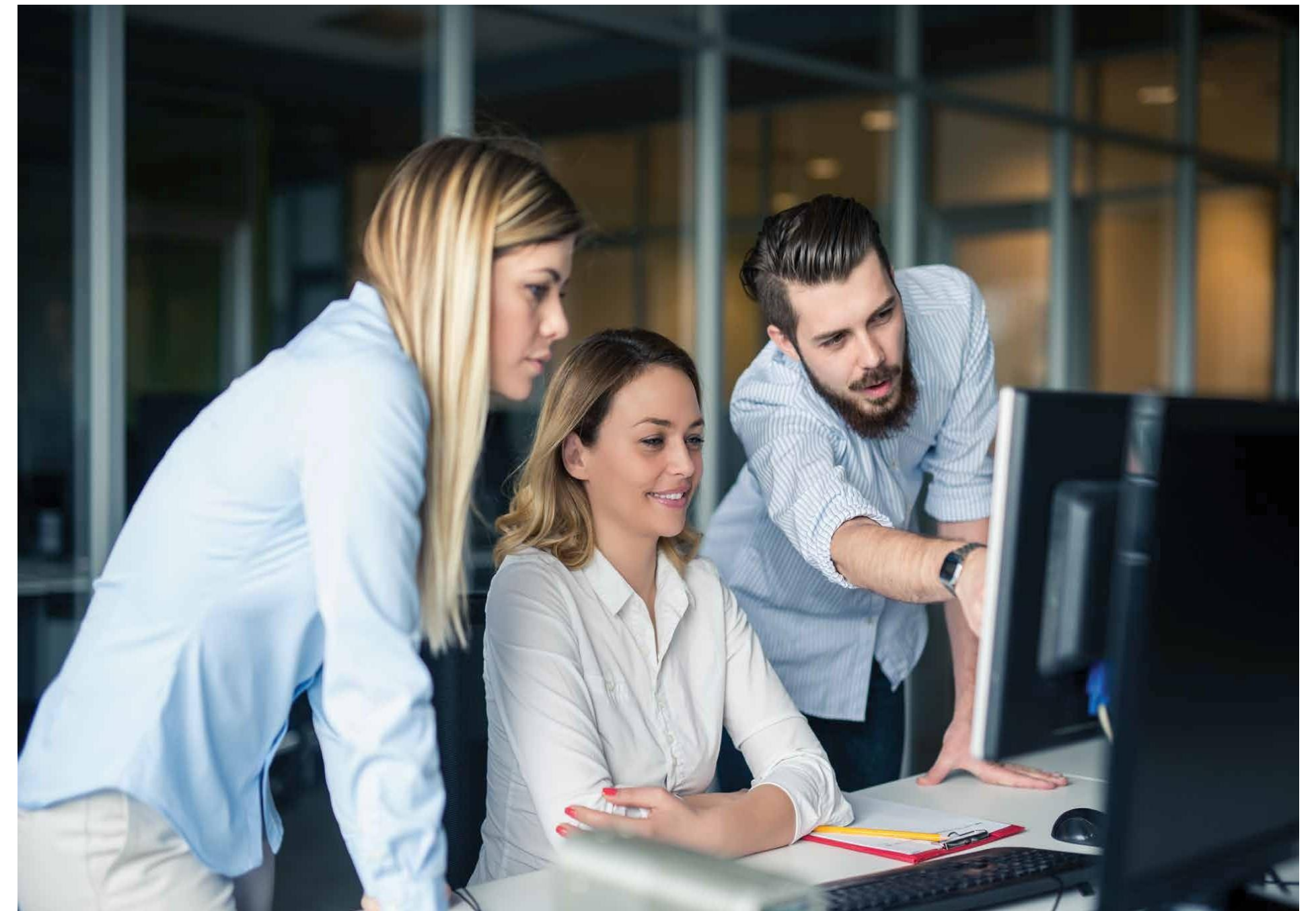
Potrebno je imati povlasticu koju izdaje nadležno ministarstvo, ovisno o vrsti djelatnosti koju će obrt obavljati (primjerice, ribarstvo, rudarstvo, proizvodnja i prodaja oružja).

Za sve obrte potrebno je ispuniti i sljedeće zakonom propisane opće uvjete:

- mora udovoljavati posebnim zdravstvenim uvjetima – ako je tako propisano zakonom*
- poduzetniku nije izrečena sigurnosna mjera ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti dok ta mjera traje, a na temelju pravomoćne sudske presude, rješenja o prekršaju ili odluke Suda časti Hrvatske obrtničke komore*
- poduzetnik ima pravo korištenja prostora ako je to potrebno za obavljanje obrta.*

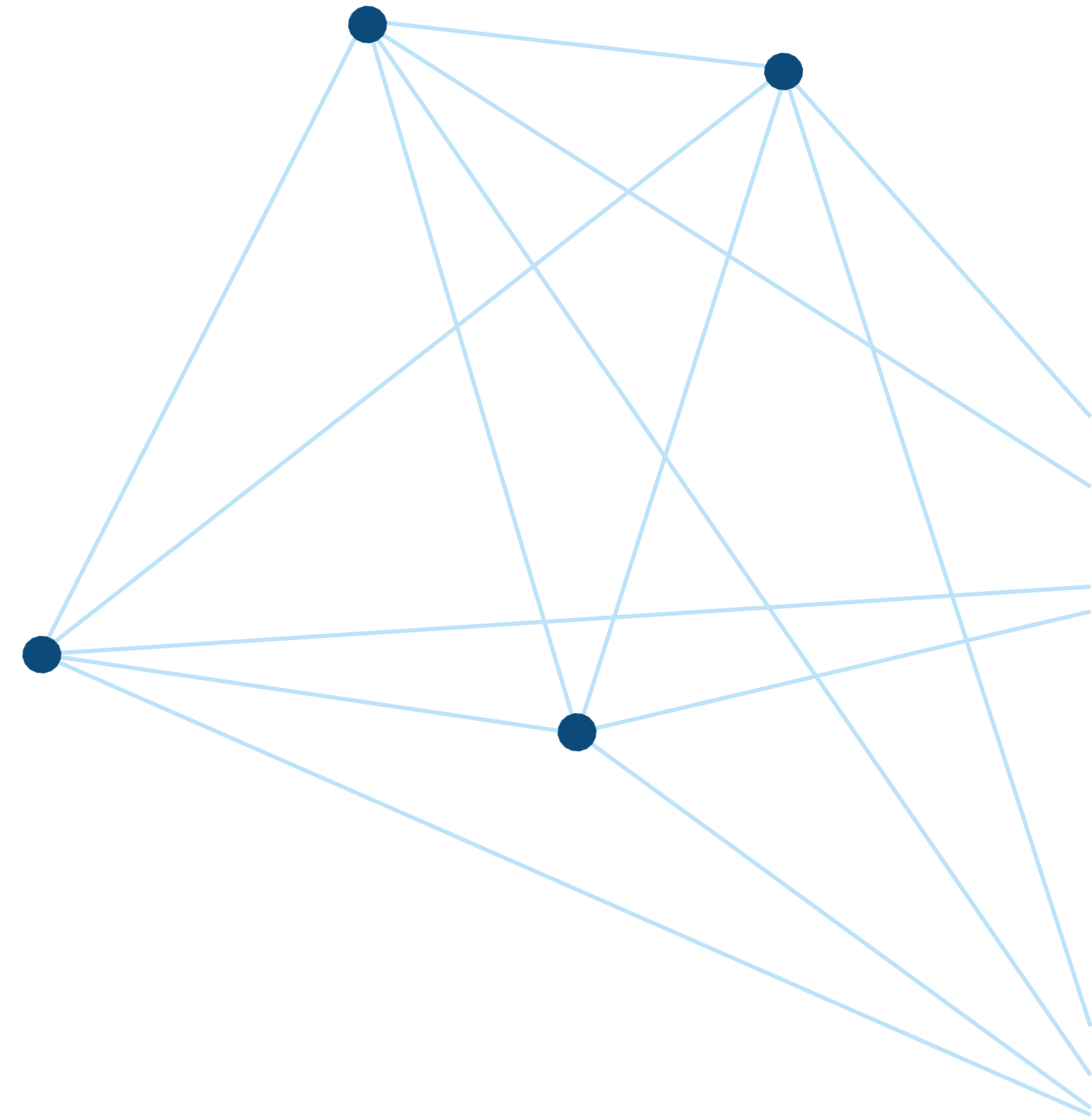
Neke od prednosti osnivanja obrta:

- *brzina i niski troškovi osnivanja*
- *nije potrebno uplatiti osnivački kapital*
- *mogućnost podizanja novca sa žiroračuna bez ikakvog pravljanja*
- *jednostavnije, a time i jeftinije knjigovodstvo*
- *PDV se plaća kad je zaista i naplaćen od kupaca*
- *jednostavnije i jeftinije mijenjanje podataka u obrtnom registru*
- *brzina i niski troškovi zatvaranja obrta*
- *dozvoljeno je obavljanje obrta uz istodobni radni odnos kod drugog poslodavca*
- *mogućnost osnivanja sezonskog obrta*
- *mogućnost da članovi obiteljskog domaćinstva pomažu obrtniku u obavljanju djelatnosti, bez zasnivanja radnog odnosa.*

Nedostaci obrta:

- *plaćanje obveznih doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje neovisno o tome je li obrtnik možda stalno zaposlen negdje drugdje (na godišnjoj razini, ne mjesečno)*
- *za obveze koje nastaju u obavljanju obrta obrtnik odgovara svojom cjelokupnom imovinom. Od ovrhe je izuzeta nekretnina nužna za obavljanje djelatnosti i nekretnina u kojoj obrtnik stanuje*
- *plaćanje poreza po poreznim stopama od 20% i 30%;*
- *nemogućnost obavljanja djelatnosti za koje je obavezna odgovarajuća stručna sprema (tzv. vezani obrti)*
- *u određenim poslovnim krugovima poduzeće se doima ozbiljnije od obrta.*

Vrste obrta s obzirom na način utvrđivanja dohotka

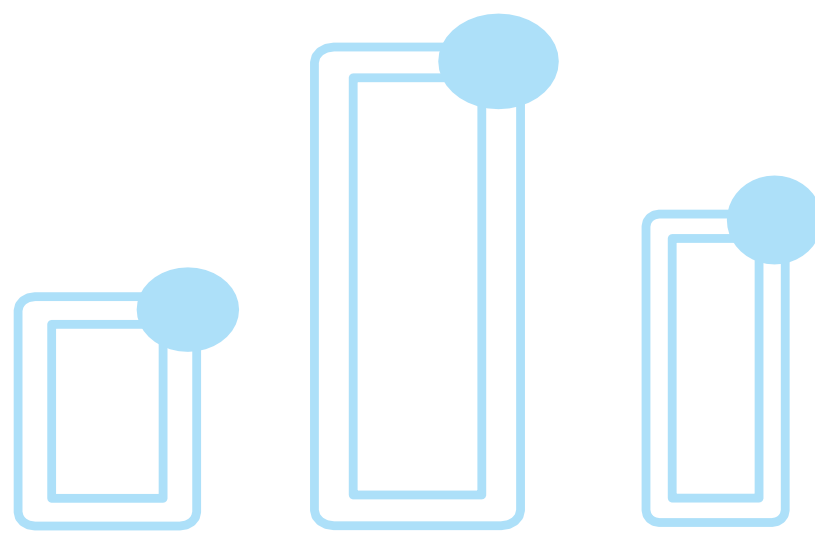
Obrt koji dohodak utvrđuje na temelju poslovnih knjiga

Obrtnici su dužni voditi knjigovodstvo i sljedeće poslovne knjige i evidencije:

- Knjigu primitaka i izdataka
- Popis dugotrajne imovine
- Knjigu prometa te
- Evidenciju o tražbinama i obvezama.

Knjigovodstvo se vodi po načelu blagajne, tako da se svi poslovni događaji evidentiraju u Knjizi primitaka i izdataka prema novčanim priljevima i odljevima sredstava.

Dohodak se utvrđuje kao razlika između primitaka i izdataka i predstavlja osnovicu za oporezivanje. Prvu poslovnu godinu obrtnik ne plaća porez na dohodak, nego od sljedeće godine, nakon porezne prijave, plaća jednokratno obračunati porez na dohodak u skladu s propisanim poreznim stopama. Nakon toga, u skladu s dohotkom ostvarenim prethodne godine, dobiva akontacijske uplatnice koje treba plaćati svaki mjesec.

Obrt koji dohodak utvrđuje u paušalnoj svoti

Prilikom prijave obrta Poreznoj upravi poduzetnik mora naglasiti da želi paušalni obrt. Tada će od Porezne uprave dobiti rješenje da je „paušalist“. Ovakav obrt nema obvezu vođenja poslovnih knjiga te mora voditi samo Knjigu prometa (Obrazac KPR). Za svaku isporuku i obavljenju uslugu mora izdati račun propisanog sadržaja.

Međutim, obrtnik paušalist koji prodaje vlastite proizvode u maloprodaji (primjerice, na štandu) mora i nadalje voditi Knjigu popisa robe jer tu knjigu propisuje Zakon o trgovini, a ne porezni propis.

Godišnji paušalni porez na dohodak utvrđuje se rješenjem nadležne ispostave Porezne uprave prema mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta poreznog obveznika, primjenom porezne stope od 10% u skladu s člankom 8. Zakona o porezu na dohodak. Uz to, rješenjem se utvrđuju i iznos mjesečnog paušalnog poreza i prireza porezu na dohodak te rokovi plaćanja.

Obrtnik može biti „paušalist“ ako zadovoljava sljedeće uvjete:

- nije obveznik PDV-a (ni kao obvezni ni kao dobrovoljni obveznik) te
- po osnovi samostalnih djelatnosti godišnje ne ostvaruje ukupne primitke veće od 300.000 kuna.

Društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.)

Društvo s ograničenom odgovornošću trgovačko je društvo u kojem jedna ili više pravnih ili fizičkih osoba ulažu temeljne uloge s kojima sudjeluju u unaprijed dogovorenom temeljnom kapitalu.

Zakonom o trgovačkim društvima društvo s ograničenom odgovornošću definirano je kao pravna osoba koja samostalno i trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu.

Temeljni ulogi ne moraju biti jednaki, a najmanji iznos temeljnog (osnivačkog) kapitala iznosi 20.000 kuna.

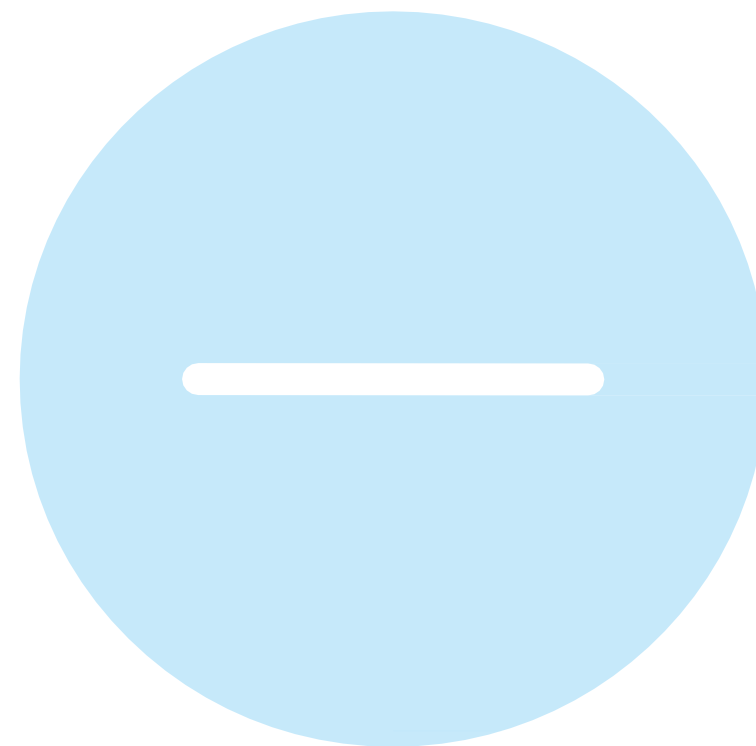
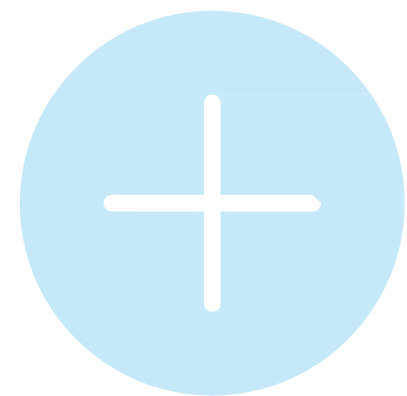
NKD 2007 nacionalna je klasifikacija djelatnosti, u kojoj su slovima i brojčanim oznakama navedene sve djelatnosti koje je moguće registrirati.

Prednosti osnivanja d.o.o.:

- *nema ograničenja stručne spreme i zanimanja kao što je to slučaj kod obrta*
- *poduzetnik ne odgovara svojom cjelokupnom imovinom za eventualno nastala dugovanja prema državi, već samo do visine osnivačkog kapitala (min. 20.000 kuna)*
- *jednostavnije je prenijeti tvrtku na drugu osobu (prodati udjele ili cijelu tvrtku), nego kad je posrijedi obrt*
- *ako vlasnik društva s ograničenom odgovornošću radi kod drugog poslodavca, nema obvezu plaćanja mjesečnih doprinosa jer je već osiguran kod poslodavca*
- *jednostavnije iskazivanje troškova (kod obrta su troškovi samo ono što se stvarno i plati, a kod trgovačkog društva sve za što postoji pravovaljana faktura koja se priznaje kao trošak).*

Nedostaci osnivanja d.o.o.:

- *visoki troškovi osnivanja – oko 3000 kuna*
- *skupa promjena podataka – svaka izmjena zahtijeva objavu u Narodnim novinama i javnobilježničku naknadu*
- *obveza vođenja dvojnog knjigovodstva te time i viša cijena koju treba platiti za knjigovodstvene usluge*
- *kompliciraniji i skuplji proces zatvaranja (600 kuna za j.d.o.o., 2500 kuna za d.o.o.)*
- *za svaku kunu koju poduzetnik zaradi ili potroši, a utječe na promjenu stanja (vidljivo je na izvodu sa žiroračuna), treba postojati pravovaljani dokument (račun, ugovor).*

Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.)

Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću ima većinu obilježja društva s ograničenom odgovornošću, a osnovne su razlike:

- smanjenje praga temeljnog kapitala na svega 10 kuna
- značajno smanjenje troškova osnivanja te
- brže procedure osnivanja.

J.d.o.o. mogu osnovati najviše tri osobe, a samo jedna osoba može biti član uprave (direktor) i samo direktor odgovara za poslovanje društva.

VAŽNO!

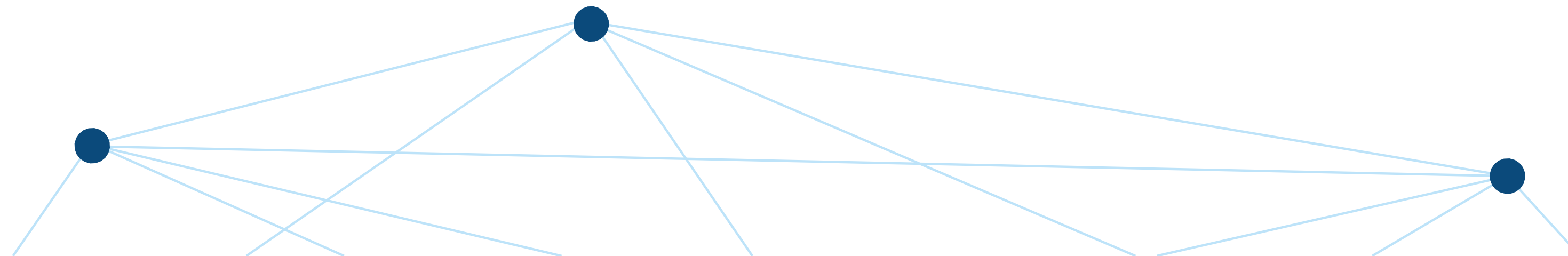
Prema Zakonu o trgovačkim društvima, j.d.o.o. mora unositi u zakonske rezerve četvrtinu dobiti (25%) iskazane u godišnjim financijskim izvješćima, a zakonske rezerve mogu se upotrijebiti samo za povećanje temeljnog kapitala i za pokrivanje gubitaka društva koji se ne mogu pokriti iz dobiti tekućeg razdoblja.

Ostatak dobiti poslovne godine (75%) može se isplatiti vlasnicima.

Nakon preoblikovanja na društvo se primjenjuju odredbe za d.o.o. pa prestaje obveza izdvajanja dijela dobiti u zakonske rezerve te se može isplaćivati cjelokupna ostvarena dobit.

Svu dokumentaciju vezanu uz preoblikovanje u d.o.o. treba ovjeriti kod javnog bilježnika i predati zahtjev za promjenu na sudskom registru nadležnog trgovačkog suda. Uz navedenu promjenu dokumentacije potrebno je napraviti reviziju poslovanja.

Kad se u zakonskim rezervama akumulira 20.000 kuna, članovi j.d.o.o. mogu povećati temeljni kapital na 20.000 kuna ili više te preoblikovati j.d.o.o. u d.o.o.

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG)

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG) samostalna je gospodarska i socijalna jedinica koju čine punoljetni članovi zajedničkog kućanstva, a temelji se na vlasništvu i/ili uporabi proizvodnih resursa u obavljanju poljoprivredne djelatnosti.

Poljoprivrednik je fizička osoba na poljoprivrednom gospodarstvu, koja se bavi poljoprivredom te posjeduje znanja i vještine o poljoprivredi.

Pravo na upis u Upisnik imaju pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i fizičke osobe koje su državljani Republike Hrvatske s prebivalištem u Republici Hrvatskoj.

Uvjet upisa u Upisnik:

- *posjedovanje poljoprivrednih resursa (poljoprivrednog zemljišta i/ili stoke) i*
- *obavljanje poljoprivredne djelatnosti koja obuhvaća bilinogojstvo, stočarstvo i s njima povezane uslužne djelatnosti.*

Vrste OPG-a ovisno o poreznom statusu poljoprivrednih proizvođača:

- OPG nije porezni obveznik (prihod od prodaje neprerađenih poljoprivrednih proizvoda do 80.500 kuna uključivo i primljeni poticaji za tu proizvodnju)
- OPG može biti obveznik poreza na dohodak
- OPG može biti obveznik poraza na dobit i
- OPG može biti obveznik PDV-a.

Kad OPG postaje **obveznik upisa u registar poreznih obveznika**, tj. kad mora početi plaćati porez?

Kad prihodi od prodaje vlastitih poljoprivrednih proizvoda u neprerađenom stanju premaše iznos od 80.500 kuna (uključujući i sredstva potpore)

Tad se plaćanje poreza na dohodak može:

- plaćati paušalno – ako ostvaruje primitke do 300.000 kuna ili
- prema podacima iz poslovnih knjiga – ako primitci premašuju iznos od 300.000 kuna.

Uz to, obveza upisa u registar poreznih obveznika nastupa ako OPG obavlja dopunsku djelatnost.

Dopunske djelatnosti na OPG-u prema Pravilniku o dopunskim djelatnostima na OPG-u (NN, br. 76/14):

- izrada neprehrambenih proizvoda i predmeta opće uporabe
- pružanje usluga (primjerice usluge s poljoprivrednom mehanizacijom i opremom)
- pružanje turističkih i ugostiteljskih usluga te
- pružanje ostalih sadržaja i aktivnosti.

Za obavljanje dopunskih djelatnosti neophodan je upis u registar poreznih obveznika na početku obavljanja djelatnosti.

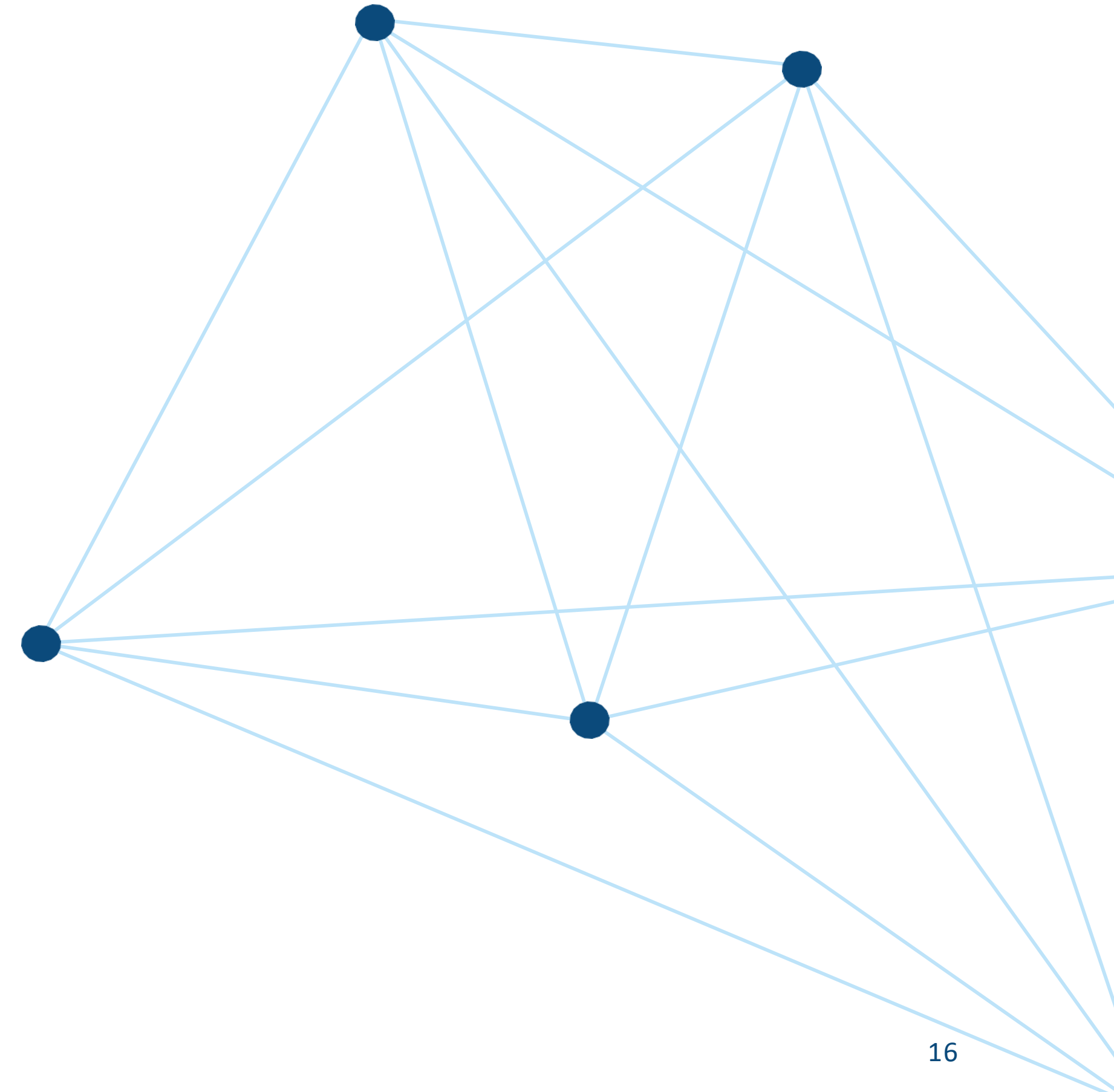
OPG može biti **obveznik poreza na dobit** dobrovoljno ili obvezno.

OPG obveznik poreza na dobit po sili Zakona (čl. 2. Zakona o porezu na dobit):

1. ako je u prethodnom poreznom razdoblju ostvario ukupni primitak veći od 3.000.000 kuna ili
2. ako ispunjava dva od sljedeća tri uvjeta:
 - u prethodnom poreznom razdoblju ostvario je dohodak veći od 400.000 kuna ili
 - ima dugotrajnu imovinu u vrijednosti većoj od 2.000.000 kuna ili
 - u prethodnom poreznom razdoblju prosječno zapošljava više od 15 radnika.

Obveza upisa u registar **obveznika PDV-a** može biti:

1. po sili zakona – ako je vrijednost isporuka dobara i usluga (bez obzira jesu li naplaćene) u prethodnoj godini bila iznad 300.000 kuna (bez PDV-a) → obveza upisa od 1.1. sljedeće godine. Vrijednost se računa bez iznosa primljenih na osnovi poticaja i potpora (nije naknada za isporuku);
2. dobrovoljna – podnošenjem zahtjeva za upis u registar obveznika PDV-a. U njega se može upisati i tijekom godine, a u registru se mora ostati najmanje tri godine.

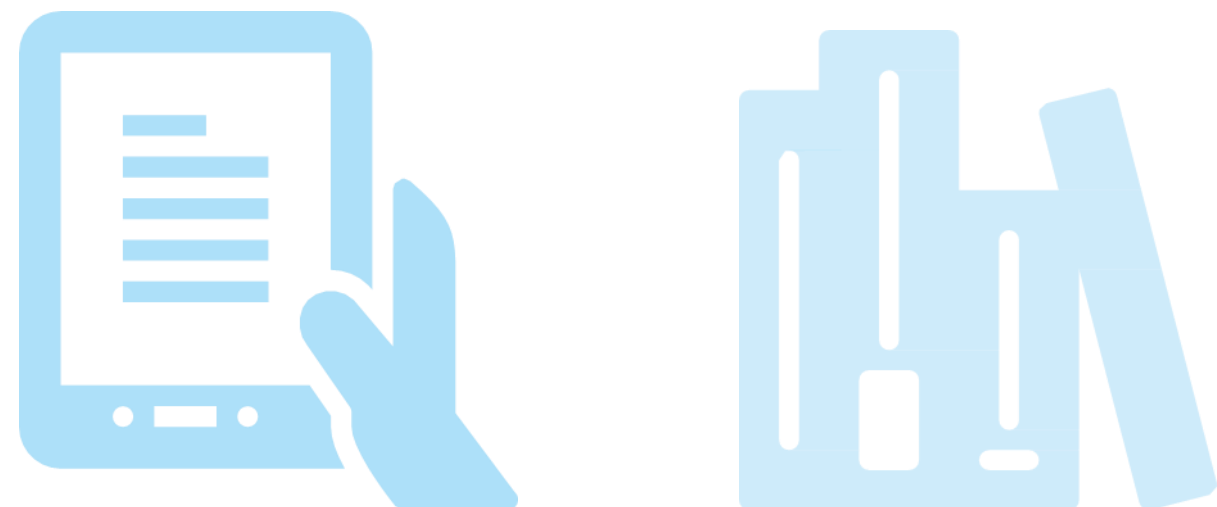
OPG i poslovne knjige

Kod OPG-a koji nisu obveznici poreza na dohodak potrebno je voditi samo evidenciju o prodaji vlastitih poljoprivrednih proizvoda.

Ako su prihodi u rasponu od 80.501 do 300.000 kuna, OPG može porez na dohodak plaćati u paušalnom iznosu i tada vodi evidenciju samo na Obrascu KPR (Knjiga prometa – upisuje se sav promet, gotovinski i negotovinski, dnevno ažurno).

Ako su prihodi OPG-a iznad 300.000 kuna, dohodak se utvrđuje na temelju podataka iz poslovnih knjiga i to knjige KPI, Obrazac DI, Obrazac TO, Knjiga prometa za naplatu u gotovini i evidenciju o nabavi i utrošku materijala (KRM kartice).

OPG koji je obveznik PDV-a vodi još i Knjigu U-RA (evidencija ulaznih računa) i I-RA (evidenciju izlaznih računa) i druge PDV evidencije.

Bitno je naglasiti da je svaki OPG obvezan voditi evidenciju o prodaji vlastitih poljoprivrednih proizvoda (VPP) – prema Pravilniku o prodaji VPP na OPG-u.

Evidencija o prodaji VPP

- OPG može vlastite poljoprivredne proizvode prodavati na tržištu (krajnjim potrošačima, pravnim osobama – otkupljivačima) samo ako je upisano u Upisnik poljoprivrednika (u skladu s čl. 69. Zakona o poljoprivredi)
- način i uvjete prodaje te način vođenja evidencije o proizvodnji i prodaji u skladu s Pravilnikom o prodaji VPP proizvedenih na OPG-u (NN 75/14 i 82/14)
- propisani obveznici vođenja su svi OPG-i bez obzira na to vode li ili ne evidenciju prema poreznim propisima
- evidencija se mora čuvati najmanje jednu godinu.

www.erstebank.hr
Info telefon: 0800 7890

